

İSLÂM TARİHİNİN EN ÖNEMLİ OLAYI HİCRET

Değerli mü'minler!

Bugünkü va'zımızda İslâm Tarihinin en önemli olayı olan Hicretten bahsedeceğiz.

Hicret olayını şu üç başlık altında özetlemek istiyorum:

- Hicret ve Hicreti doğuran sebepler,
- Hicretin safhaları,
- Hicretin sonuç ve etkileri.

A. Hicret ve Hicreti Doğuran Sebepler

Hicret, Peygamberimizin Mekke'den Medine'ye göç etmesidir.

Peygamberimiz Mekke'de doğmuş ve İslâmiyet'i tebliğ etmek üzere burada görevlendirilmişti. Doğup büyüdüğü Mekke halkı genelde müşrikti, putlara tapıyorlardı. Halbuki ibâdet yalnız Allah'a yapılır. Çünkü yaratan O, yaşatan O, öldürecek ve sonra tekrar diriltecek olan O. Böyle olunca O'ndan başkası ibâdete müstahak değildir. Bunun için ilk insan ve ilk Peygamber olan Hz. Adem'den itibaren bütün Peygamberler ilk önce

bir olan Allah'a inanmaya ve yalnız O'na ibadet etmeye çağırmışlardır. Peygamberimiz de öyle yapmış, önce en yakınlarına İslâmiyet'i tebliğ etmiş, sonra da bunu herkese ulaşacak şekilde yaymıştı.

Peygamberimizin çağrısını duyanlar ona inanıyor ve etrafında toplanıyorlardı. Çünkü Peygamberimiz o toplumda “el-Emîn – Güvenilir” diye tanınmış, güzel ahlâkıyla herkes tarafından sevilmişti. Yalan konuşmadığı ve kimseyi aldatmadığı herkesin ortak inancı idi. Onun için de söylediği dinleniyor ve herkese güven veriyordu.

Müslümanların sayısı günden güne artıyor ve Allah'ın dini gönüllerde yer ediyordu. Ancak Mekke'de söz sahibi olan Kureyş kabilesi ileri gelenleri bundan endişe duyuyor, toplum üzerindeki etkinliklerini yitireceklerinden ve çıkarlarının sona ereceğinden korkuyorlar, bunun için de bu duruma engel olmak istiyorlardı. Hem Peygamberimize ve hem de ona inananlara amansız düşman kesilmişlerdi. Güçlü oldukları için Müslümanlara her kötülüğü yapıyor, akıl almaz işkencelerde bulunuyor, bu dinden vaz geçmelerini istiyorlardı.

Mekke müşriklerinin yaptıkları dayanılmaz hale gelince Peygamberimiz İslâm güneşine başka ufuklar aramayı düşündü. Hac münasebetiyle Mekke'ye gelmiş olan Yesrip (Medine)lilerden bazılarıyla Akabe denilen yerde 621 ve 622 yıllarında iki defa toplantı yaptı. Onlara Müslümanlığı anlattı ve Müslüman olmalarını istedi. Onlar da Müslümanlığı kabul ederek Medine'ye döndüler. Böylece İslâmiyet Medîne'ye girmiş oldu. Orada da Müslümanlar çoğalmaya başladı. Peygamberimiz de Mekke'den Medîne'ye göç etmek isteyenlere izin verdi ve şöyle buyurdu:

أُرِيْتُ دَارَ هِجْرَتِكُمْ ذَاتَ نَخْلٍ بَيْنَ لَابِتَتَيْنِ

“Sizin hicret edeceğiniz yerin iki kara taşlık arasında hurmalık bir yer olduğu bana gösterildi.”⁴¹¹

Peygamberimizin bu izin ve teşviki üzerine Medine'ye hicret başladı. Kısa zamanda pek çok kimse Hz. Ömer de dahil olmak üzere Medîne'ye göç etti.

Mekke'de Hz. Ebû Bekir, Hz. Ali ve Mekke'de Müslüman oldukları için

411 Buhârî, “Menakıb”, 45.

aileleri tarafından hapsedilmiş olanlarla köle ve cariyelerden başka kimse kalmamıştı.

Hız. Ebû Bekir de hicret etmek istemiş, Peygamberimiz kendisine;

–Acele etme, bana hicret için izin verileceğini umuyorum, diyerek ona izin vermemişti. Hız. Ebû Bekir:

–Anam babam sana fedâ olsun, gerçekten bunu umuyor musun? diye sordu.

Peygamberimiz:

–Evet, umuyorum, diye cevap verdi ve Hız. Ebû Bekir buna çok sevindi.⁴¹²

Dârü'n-Nedve'nin Korkunç Kararı

Mekke'de Müslümanlardan kimsenin kalmadığını, hepsinin Medîne'ye göç ettiğini gören Mekke ileri gelenleri telâşlanmaya başladılar. Hız. Muhammed de Medîne'ye hicret eder Müslümanların başına geçerse kendileri için iyi olmayacağını, Şam ticaret yolu Medîne'den geçtiği için kapanabileceğini düşündüler. Mekke'de hemen hemen yalnız kalan Peygamberimiz için bir şeyler düşünmeli dediler. Bu amaçla Kureyş ileri gelenleri “Dârü'n-Nedve” denilen önemli kararların alındığı yerde toplandılar. Toplantıya başta Ebû Cehil olmak üzere, Ebû Sufyan, Ebû'l-Buhterî, Utbe b. Rabi'a, Cübeyr b. Mut'im, Nadr b. Hâris, Umeyye b. Halef, Hâkim b. Hizam... gibi Mekke ileri gelenleri katıldılar. Toplantı son derece gizlilik içerisinde yapıldı. Toplantıda çeşitli görüşler ileri sürüldü, tartışıldı. Bir kısmı, Muhammed (sas.) i bağlayıp her tarafı kapalı bir yerde ölünceye kadar hapsedelim, dedi. Bu görüşlerden hiçbiri kabul görmedi.

Nihâyet Ebû Cehil; Kureyş kabilesinin bütün kollarından birer temsilci seçelim. Bunlar aynı anda Muhammed (sas.) e hücum edip öldürsünler. Kimin vurduğu belli olmasın. Böylece kanı bütün Kureyş kabilesine dağıtmış olur. Haşimîler bütün Kureyş kollarına karşı çıkamayacaklarından kan davasına kalkışamazlar, çaresiz diyete razı olurlar. Bu iş de böylece kapanmış olur, dedi. Ebû Cehil'in bu teklifi kabul edildi. Bu işi yapacak kırk kişi seçilerek toplantıya son verildi. Bir an evvel bu kırk kişinin görevlerini yerine getirmeleri istendi.

O caniler ve beyinsizler, kendilerine doğru yolu göstermekten, dünya

⁴¹² Buhârî, “Menakıb”, 45; İbn Hişâm, c. 1, s. 480.

ve ahirette mutlu olmaları için –huzurunu kaçırırçasına– çaba harcamaktan başka bir şey yapmayan alemlere rahmet Sevgili Peygamberimizi öldürme kararını alırken bunu kendilerinden başka kimsenin bilmediğini sanıyorlardı. Halbuki yanılıyorlardı. Çünkü yerde ve gökler de olan her şeyi, hatta gözlerin hâin bakışını ve sinelerin gizlediğini bilen Allah vardı. Nitekim “Dârü'n-Nedve” de alınan kararlar ilgili Kur'an-ı Kerîm de şöyle buyuruyor:

وَإِذْ يَمْكُرُ بِكَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِيُثْبِتُوكَ أَوْ يَقْتُلُوكَ أَوْ يُخْرِجُوكَ وَيَمْكُرُونَ
وَيَمْكُرُ اللَّهُ وَاللَّهُ خَيْرُ الْمَاكِرِينَ

“Hani bir vakitler kâfirler, seni tutup bağlamak veya öldürmek veya (Mekke'den) sürüp çıkarmak için tuzak kuruyorlardı da onlar tuzak kurarken Allah da tuzaklarını bozuyordu. Öyle ya Allah tuzakların en iyisini kurar.”⁴¹³

Allah onların kararını Cebrâil aleyhi's-selâm aracılığı ile Peygamberimize bildiriyor ve Mekke'yi terkedip Medîne'ye hicret etmesini emrediyordu.

Peygamberimiz bu emri alır almaz Hz. Ebû Bekir'in evine geldi. Hz. Ebû Bekir Peygamberimizin geldiğini görünce: “Vallahi önemli bir olay olmadıkça bu saatte, öğle vaktinde günün en sıcak saatinde evimize gelmek Peygamberimizin âdeti değildi”, dedi ve heyecanla Peygamberimizi karşıladı. Peygamberimiz.

–Yanında kim varsa dışarı çıkar, önemli bir şey görüşeceğim, buyurdu. Evde Hz. Aişe, kız kardeşi Esmâ ve annesi Ümm-i Rumân vardı. Hz. Ebû Bekir:

–Yabancı yok, ey Allah'ın Resûlü, dedi. Bunun üzerine Peygamberimiz.

–Medîne'ye hicret için bana izin verildi, buyurdu. Hz. Ebû Bekir heyecanla sordu:

–Size arkadaşlık etme şerefine erecek miyim? Peygamberimiz daha önce va'dettiği gibi:

–Evet, beraber olacağız, buyurdu.

413 Enfal, 8/30.

Hız. Ebû Bekir bu habere çok sevindi. Dört aydan beri bugün için beslediği ikiz devesi vardı. Birisini hemen Peygamberimize teklif etti, “Şu iki deveden birini beğen al” dedi Peygamberimiz Hız. Ebû Bekir’i şaşkırtan bir şey söyledi. Bu en samimi dostunun bile minnet yükü altında kalmak istemediği için:

–Ancak bedelini ödeyerek alabilirim, buyurdu. Hız. Ebu Bekir.

–Anam babam size fedâ olsun, dedi ise de, Peygamberimiz sözünde ısrar etti. Hız. Ebû Bekir başka çaresi olmadığı için devenin bedelini kabule mecbur oldu.

Değerli mü’minler, burada bir noktaya dikkatinizi çekmek isterim. Yüce Peygamberimiz, en sevdiği dostu Hız. Ebû Bekir’in kendisi için hazırladığı deveye ücretini ödemedi binmeyeceğini söylemesi bizim için önemli bir uyarıdır. Din uğruna dindarlık uğruna geçimini başkalarına yükleyen kişiler bunu kulaklarına küpe etmelidirler. Dindarlıklarını başkalarına para ile satmamalıdır. İşte Peygamberimiz, işte Hız. Ebû Bekir.

B. Hicretin Safhaları

Hız. Aişe’nin ablası Esmâ (r.anh.) seyahat için gerekli hazırlığı yapmaya başladı.

Peygamberimiz Hız. Ali’yi çağırdı ve:

–Ben Medîne’ye gidiyorum sen bu gece benim yatağında yat, örtünü üzerine al. Sabahleyin bu emânetleri sahiplerine ver ve sonra da hemen gel, buyurdu.

Mekke müşriklerini anlamak çok zor. Hem Peygamberimizi kendilerine düşman biliyor, hem de onu en güvenilir kişi bilerek kıymetli eşyalarını ve mücevherlerini ona emânet ediyorlardı. Kendi adamlarına güvenmiyorlardı. O yüce Peygamberde emânete verdiği önemi burada gösteriyor. Böyle hem kendisi ve hem de Müslümanlar için ölüm kalım savaşı verirken yanındaki emanetleri sahiplerine vermek için Hız. Ali’yi Mekke’de bırakıyor, yatağına yatırıyor.

Hız. Ali, durumun vehâmetini yani Peygamberimizin yatağının bir ölüm yatağı olabileceğini bildiği halde hiç tereddüt etmeden aldığı emri yerine getiriyordu.

Akşam oldu. Katiller ve câniler evin etrafını sardılar. Peygamberimizin dışarı çıkmasını bekliyorlar. Çünkü bir adamı evinin içinde öldürmek,

Araplarda cinayetin en çirkini sayılırdı. Bunun için katiller bu geleneğe uyarak Peygamberimizi evinde değil, dışarı çıktıktan sonra öldürmek istiyorlardı.

Peygamberimiz yerden bir avuç toprak aldı “Yâsîn” sûresini baştaraftan

وَجَعَلْنَا مِنْ بَيْنِ أَيْدِيهِمْ سَدًّا وَمِنْ خَلْفِهِمْ سَدًّا فَأَغْشَيْنَاهُمْ فَهُمْ لَا يُبْصِرُونَ.

“Önlerinden bir set ve arkalarından bir set çektik de onları kapattık, artık görmezler.” Âyetine kadar okuyarak kendisini öldürmek için bekleyen silahlı kişilerin üzerine saçtı ve gözlerinin önünde aralarından çıkıp gitti, onu göremediler.

Evden çıkan Peygamberimiz Kâbe’yi ziyaret etti ve orada şu duygu dolu sözleri söyledi:

وَاللَّهِ إِنَّكَ لَخَيْرُ أَرْضِ اللَّهِ وَأَحَبُّ أَرْضِ اللَّهِ إِلَيَّ وَاللَّهِ لَوْلَا أَنِّي أُخْرِجْتُ مِنْكَ مَا خَرَجْتُ

“Ey Mekke, vallahi sen Allah katında yeryüzünün en hayırlı yerisin. Bana da en sevimli yerisin. Vallahi eğer buradan çıkmaya mecbur bırakılmasaydım, çıkmazdım.”⁴¹⁴

Sevr Mağarası

Peygamberimiz ve Hz. Ebû Bekir Mekke’nin güneyinde bir buçuk saat mesafedeki Sevr dağına vardılar. Dağı tırmanarak zirvesindeki mağaraya gizlendiler.

Değerli mü’minler, bakınız burada da Peygamberimiz bize tedbir almadan Allah’a tevekkül etmenin, Allah’ın emrettiği tevekkül olmayacağını öğretiyor. Medîne’ye gidecekler. Medîne ise Mekke’nin kuzeyinde bulunuyor. Ama bir tedbir olmak üzere Medîne’ye ters istikamette bulunan Sevr dağına geliyor ve bir tedbir olmak üzere burada saklanıyorlar.

Peygamberimizin buradaki davranışları, onun Allah’a nasıl candan bağlı olduğunu gösteriyor. Öyle ise tedbir almadan tevekkül etmek dinin emrettiği tevekkül değildir.

⁴¹⁴ İbn Mâce, “Menâsik”, 103.

Eli silahlı caniler evi sarmış Peygamberimizin dışarı çıkmasını bekliyorlardı. Onlar bekleye dursunlar Peygamberimiz evden çıkıp gitmişti.

Sabaha kadar beklediler. Dışarı çıkan olmayınca eve girdiler. Yatakta Hz. Ali'yi görünce şaşırdılar ve boşuna beklediklerini anladılar. Hz. Ali'yi alıp götürdüler ve bir süre sonra serbest bıraktılar.

Mekke müşrikleri guruplar halinde her tarafta Peygamberimizi aramaya koyuldular, bulamadılar. Bulana yüz deve vereceklerini ilân ettiler. Her tarafı arıyorlardı. Hatta bunlardan bir kısmı mağaranın ağzına kadar gelmiş, o kadar yaklaşmışlardı ki, adımlarının sesi içerden duyuluyordu. Hz. Ebû Bekir endişelenmeye başladı Peygamberimize, kulağına eğilerek, “Düşmanlar çok yaklaştı, o kadar ki, ayaklarının dibine bir baksalar bizi görecekler” dedi. Peygamberimiz ona cevap verdi:

لَا تَحْزَنُ إِنَّ اللَّهَ مَعَنَا

“Gam yeme, Allah bizimle beraberdir.” Hatta o sırada mağaranın kapısına kadar gelenlerden biri mağaranın içine girip aramak istemiş. Umeyye b. Halef ona.

–Orada ne işin var? Aklını mı yitirdin. Baksana Muhammed doğmadan önce orada örümcekler ağ germiş, kuşlar yuva yapmış, dedi ve içeriye girmesine engel oldu.

Mağaranın ağzına örümcekler ağ germiş bir çift güvercin yuva yapmıştı. İşte Tarih kitaplarının sözünü ettikleri mağara mucizeleri bunlardır.

Allah bir kulunu korumak istedikten sonra onun sebeplerini de yaratır. Konu ile ilgili Kur'an-ı Kerim'de şöyle buyuruluyor:

الَّا تَنْصُرُوهُ فَقَدْ نَصَرَهُ اللَّهُ إِذْ أَخْرَجَهُ الَّذِينَ كَفَرُوا ثَانِي اثْنَيْنِ إِذْ هُمَا فِي الْغَارِ إِذْ يَقُولُ لِصَاحِبِهِ لَا تَحْزَنْ إِنَّ اللَّهَ مَعَنَا فَأَنْزَلَ اللَّهُ سَكِينَتَهُ عَلَيْهِ وَأَيَّدَهُ بِجُنُودٍ لَمْ تَرَوْهَا وَجَعَلَ كَلِمَةَ الَّذِينَ كَفَرُوا السُّفْلَى وَكَلِمَةُ اللَّهِ هِيَ الْعُلْيَا وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ

“Eğer siz ona (Allah’ın Resûlüne) yardım etmezseniz (bu önemli değil); Allah ona yardım etmiştir. Hani kâfirler onu iki kişiden biri olarak (Ebu Bekir ile birlikte Mekke’den) çıkarmışlardı; hani onlar mağaradaydı, O, arkadaşına, üzülme, çünkü Allah bizimle beraberdir, diyordu. Bunun üzerine Allah ona (sükunet sağlayan) emniyetini indirdi. Onu sizin görmediğiniz bir ordu ile destekledi ve kâfir olanların sözünü alçalttı. Allah’ın sözü ise zaten yücedir. Çünkü Allah üstündür, hikmet sahibidir.”⁴¹⁵

Peygamberimiz ve Hz. Ebû Bekir Sevr mağarasında üç gün üç gece kaldılar. Hz. Ebû Bekir’in küçük oğlu Abdullah geceleri gelir, Mekke’de olup bitenleri onlara bildirir, şafak sökerken şehre dönerdi.

Dördüncü gün olunca Kureyşin kendilerini takip etme işinin gevşediğine inanarak mağaradan çıktılar. Bir gayr-ı müslim olan ve fakat güvenilir biri olan Abdullah b. Ureykit’i kendilerine yol göstermek üzere ücretle tuttular ve Medîne’ye gitmek üzere çöllere daldılar.

Süraka’nın Atı Sürçüyor

Kureyş daha önce Hz. Muhammed’i ölü veya diri yakalayana yüz deve vereceğini ilân etmişti. Bu büyük bahşişi almak için kendine güvenen pek çok kimse Peygamberimizin peşine düştü. Bunlardan biri de Süraka b. Cuşum idi. Bu mükâfata aldanarak Peygamberimizin izini takip etmiş. Peygamberimiz ve arkadaşı dinlenmek üzere konduğu yere varmış, hemen atını mahmuzlayarak ilerlemiş fakat onlara yetişmeden atının ayağı sürçmüş, kendisi de yere yuvarlanmıştı. Süraka okunu alarak Arap âdetine göre falına bakmış, fal fena çıkmıştı. Ancak yüz develik mükâfat gözünün önüne gelince falı unutmuş, ilerlemeye karar vermiş, bu sefer de atının ayakları kuma iyice gömülmüştü. Süraka atından inerek tekrar falına bakmış, bu işte bir fevkalâdelik olduğunu anlamıştı. Bunun üzerine Süraka Peygamberimize doğru ilerlemiş, ona Kureyşin ilân ettiği mükâfatı haber vermiş ve kendisini affetmesi için yalvarmaya başlamıştı. Bu bir tesadüf değil, Cenâb-ı Hakk’ın Peygamberimizi koruduğunun alâmetidir.

Süraka İslâmiyetin parlak geleceğini de anlamış ve Peygamberimizden kendisine bir ferman verilmesini istemişti. Bu ferman da kendisine verilmişti. Süraka daha sonra Müslüman olmuştur.

Süraka fermanı alınca geri dönmüş, arkadan gelen takipçileri de geri çevirmiştir.

İşte görülüyor ki, Cenâb-ı Hakk bir şeyi murad ettiği zaman onun sebebini de yaratıyor. Daha birkaç dakika önce Peygamberimizi yakalamak için koşan Süraka şimdi buna engel oluyordu. Az önce kendisi takipçi olduğu halde şimdi takipçileri geri çeviriyordu.

Bir rivâyete göre Ebû Cehil, sonraları Süraka'nın bu hareketiyle alay ederek onu ayıplamış, o da: "Eğer atımın nasıl kuma batıp saplandığını görseydin, Muhammed'in Peygamberliğini sen de tasdik eder, ona inanırdın." demiştir.

Süraka geri döndükten sonra bu küçük kabile kızgın çöllerde yoluna devam etti.

Bu yolculuğun ne kadar güç şartlar altında yapıldığını bugün anlamak mümkün değildir. Yiyecek yok, su yok, serinleyecekleri bir gölgelik yok. Her tarafı saran alev dalgaları çölü kasıp kavuruyor. Yedi gün yedi gece bu kızgın çöllerde, vâdilere dalarak dağlara çıkarak yürüdüler.

Mekke'den Medîne'ye giderken yolda şu âyet-i kerîme nâzil oldu.

إِنَّ الَّذِي فَرَضَ عَلَيْكَ الْقُرْآنَ لَرَادُّكَ إِلَى مَعَادٍ ط

"Kur'an-ı (okumayı, tebliğ etmeyi ve ona uymayı) sana farz kılan Allah, elbette seni (Mekke'ye) iade edecektir." ⁴¹⁶

Mekke-i Mükerrerme'ye dönüşün müjdesi de böylece verilmiş oluyordu. Peygamberimizin Medîne'ye gelmekte olduğunu haber alan Medîneliler onu heyecanla bekliyorlardı. Medine halkı her sabah şehir dışına çıkıyor, öğleye kadar rahmet Peygamberinin gelişini gözlüyorlardı. Sonra da üzülerek şehre geri dönüyorlardı. Bir gün halk bekledikten sonra şehre dönerken bir kalenin tepesinde duran bir Yahudi kızı uzaktan bir kabile gördü. Hemen halka haber gönderdi, "Beklediğiniz misafir geliyor" dedi.

Bu haber üzerine şehir baştan başa sevinç ile çalkalandı. Medîneliler bayramlıklarını giyerek ve silâhlarını kuşanarak bu aziz misafiri karşılamaya çıktılar.

416 Kasas, 28/85.

Medîne'ye bir saat mesafede “Kubâ” adı verilen bir yer vardı. Medînelilerin bir çok aileleri burada yaşarlardı. Gülsüm b. Hedm'in başkanı olduğu Amr b. Avf ailesi buranın en tanınmış sakinlerindendi. Peygamberimiz buraya ulaştığı zaman bu aileler onu tekbirlerle karşıladılar. Kâinatın efendisini misafir etme şerefi onlara nasip oldu.

Peygamberimizin Mekke'den hareketinden üç gün sonra Hz. Ali de Mekke'den ayrılmış ve Kubâ'da Peygamberimize yetişerek o da bu âile tarafından misafir edilmişti. Zaten Ashâb-ı Kirâm'dan pek çoğu bu âilenin yanında misafir olarak bulunuyordu.

Peygamberimiz Kubâ ya Milâdi 622 yılı 20 Eylül Pazartesi günü ulaştı. Peygamberimiz burada ilk iş olarak Gülsüm b. Hedm'in hurmalarını kurduğu yerde bir mescid inşa etmiştir. Bu mescidin inşasında Peygamberimiz herkesle birlikte bir amele gibi çalışmıştır. İslâm'da ilk inşa edilen bu mescid hakkında Kur'an-ı Kerim'de şöyle buyurulmuştur:

لَمَسْجِدٍ أُسِّسَ عَلَى التَّقْوَىٰ مِنْ أَوَّلِ يَوْمٍ أَحَقُّ أَنْ تَقُومَ فِيهِ فِيهِ رِجَالٌ
يُحِبُّونَ أَنْ يَتَطَهَّرُوا وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُطَهَّرِينَ

“İlk günden takvâ üzerine kurulan mescid (kubâ mescidi) içinde namaz kılmak elbette daha doğrudur. Onda temizlenmeyi seven adamlar vardır. Allah da çok temizlenenleri sever.”⁴¹⁷

Peygamberimiz burada 14 gün kaldıktan sonra bir Cuma günü Medîne'ye hareket etti. Beni Salim mahallesinden geçerken Cuma vakti girdiği için burada Cuma namazını kıldı. İlk Cuma namazı burada kılınan namazdır.

Namazdan sonra Medîne'ye doğru yola çıktı. Kubâ'dan Medîne'ye kadar halk yolların iki tarafına sıralanmışlardı. İçten gelen bir sevgi ile teza-hürât yapıyorlardı. Medîne, böyle bir güne ilk defa şahit olmuş oluyordu. Peygamberimiz geçerken, sağdan soldan, “Buyurun ey Allah'ın Resülü, işte evlerimiz, işte mallarımız, işte canlarımız, emrinize amâde” diyerek davet ediyorlardı. Peygamberimiz bu samimi davetlere nezâketle karşılık veriyor, yoluna devam ediyordu.

Peygamberimiz tam şehre gireceği sırada kalabalık o dereceyi bulmuş

ki, kadınlar damların üzerine çıkarak şarkılar söylüyorlardı. O gün hep birlikte şu şiiri söylüyorlardı:

“Dolunay vedâ dağının sırtlarından bize doğdu. Allah’a yalvaran buldukça bize de şükretmek düşer. Ey bize gönderilen Peygamber, sen, itaat olunan emirle geldin.”

Mini mini yavrular da şöyle diyorlardı:

“Biz Neccâr zâdelerin kızlarıyız. Muhammed’in komşuluğu ne hoş komşuluktur.”

Herkes bu büyük misafiri kendi evinde ağırlamak istiyor, devesinin yularına sarılarak, “Buyurun, ey Allah’ın Resûlü” diyordu. Peygamberimiz ise gülümseyerek:

Deveyi kendi haline bırakınız, o memurdur, diyor, onların gönüllerini hoş ediyordu.

Deve önce Beni Neccar’dan iki yetime ait bir arsaya çöktü ve hemen kalktı. Peygamberimiz daha sonra bu arsayı satın alarak burada mescidini inşa etmiştir.

Deve ikinci defa çöktü ve boynunu uzatarak tatlı bir şekilde bağırdı. Bunun üzerine Peygamberimiz, “İnşallah konağımız burasıdır” diyerek devesinden indi. Burası Neccar oğullarından Halid b. Zeyd’in, yani Ebû Eyyûbi Ensârî hazretlerinin evine en yakındı ve onun misafiri oldu.

İşte Hicret Olayı.

C. Hicretin Sonuç ve Etkileri

Hicret, İslâm Tarihinin en önemli olayıdır. İslâmiyet Mekke şehri hudutları dışına hicretle taşmış ve bu güneş dünyaya Medîne ufuklarından yayılmıştır. Kur’an-ı Kerîm âyetlerinin bir kısmı Mekke’de, bazıları da Medîne’de nâzil olmuştur.

Bu büyük olaya ilk Müslümanlar fazlaca önem verdikleri ve diğer olaylardan daha çok anılmaya değer buldukları için Hz. Ömer’in halifeliği zamanında onu tarih başı kabul etmişlerdir.

Hicret olayının milletimiz ve ülkemiz için hayırlara vesile olmasını Cenâb-ı Hak’tan diliyorum. Allah, milletimiz ve memleketimizi her türlü felâket ve musîbetlerden muhafaza buyursun. Âmin.